

Varga Zoltán

Eseményre várakozóban

Százötvenedik életévén is túl járt már Szeretett Urunk abban az időben, amikor különféle hírek keltek szárnyra a kastély felől. Hideg, havas, téli estéken repdestek a falu zsuppfődeles kunyhói közt, ilyenkor ütöttek tanyát a vörösen hunyorgó parázs fénye mellett, legtöbbször alig suttogva túl a tűz duruzsolását. Honnan jöttek, kitől eredtek, senki se tudta. És, hogy miért éppen ezen a télen kaptak lábra, azt se tudta volna senki megmondani. Hiszen ugyanígy terjedhettek volna már előbb is, jó pár évvel korábban, lévén, hogy Szeretett Urunkat évtizedek óta senki se látta, legalábbis senki a falubeliek közül – mindössze a kastélybeliektől hallottunk róla néha. Olyanféle híreket, hogy rég nincs idehaza, messze idegen országban tölti a telt vagy a nyarat, már ahogy kedve tartja. Nagyokat kártyázik, színésznőkkel szórakozik. Vagy hogy egy ideje újra itthon van, de egész napját a könyveibe temetkezve tölti el. Sokszor még az éjszakákat is. És csakugyan, egy időben világosság szűrődött ki a toronybeli könyvtárszoba ablakán. Egyszóval Szeretett Urunk hol itthon volt, hol távol a nagyvilágban, éppcsak távozni vagy érkezni nem láttuk soha, állítólag csakis késő este jött vagy ment, mindig olyankor, amikor a falu népe a napi robottól fáradtan már rég az igazak álmát aludta.

Semmiképp se Szeretett Urunk láthatatlansága volt tehát az oka a kósza híreknek, ehhez már rég hozzászoktunk, nem is nagyon kívántuk látni, rég megtanultuk már, hogy amit tőle kaphatunk, anélkül is megkaphatjuk, hogy személyesen hozzá fordulunk, adni viszont aligha adhattunk volna neki mást, mint amit a kastélybeliek – Szeretett Urunk számára és nevében – amúgy is elvettek tőlünk. Na és az a százötven esztendő, amit Szeretett Urunk az égiek kegyelméből megélt, önmagában semmiképp se lehetett még oka a szállongó híreknek, bármennyire ritkaságszámba ment, ha valaki közülünk a faluban megérte a hetvenet..., mert hát istenem, ezek mi voltunk, és ugyan kinek jutott volna eszébe a magunk kurta mércéivel mérni Szeretett Urunk életét. Ha egyszer mindig is tudtuk, hogy az ő világa nagyobbakat lépő, hosszabbakat lélegző, egészen más világ, számunkra elérhetetlen, megismerhetetlen és felfoghatatlan. Ezen-

kívül pedig, akik utoljára vagy másfél évtizeddel ezelőtt látták, még magasnak, szikárnak, szálfagyenesnek írták le, olyannak aki nagyszerűen tartja még magát. És mégis, a hírek egyre jöttek, nesztelenül, falhozlapulva surrantak az alkonyi órák csendjében, és éppen mert nem vártuk volna őket, mert semmi okunk se lett volna várni rájuk, azért hittük, hogy kell mögöttük lenni valaminek, ezért látszott lehetségesnek, hogy maguk a kastélybeliek terjesztik titokban őket, hogy a falu népét az eseményre idejében felkészíthessék. Meg hát a reményeink, azok is elhittették velünk ezeket a híreket, mivel ezen a kemény, minden eddigénél didergetőbb és éhkopposabb télen különösen úgy éreztük, okvetlenül történnie kell valaminek; márpedig velünk annál rosszabb ami van, most már úgysem történhet. Ámde félre ne értse senki: Szeretett Urunkról volt szó, aki azért volt, hogy szeressük, vagy inkább mi voltunk ezért, és mi, kötelességünkhöz híven, szerettük is, éppcsak úgy gondoltuk, azelőtt is volt nekünk Szeretett Urunk a mostani előtt, akit szintén szerettünk, és ezután is lesz, akit úgyszintén szeretni fogunk. Valahol belül, kimondhatatlanul, talán még arra is gondoltunk, hogy jó lenne az elkövetkezőt jobban szeretni. Meg talán untuk is egy kicsit, hogy mindig ugyanaz a Szeretett Urunk legyen. Hogy már a nagyapánk is csak a mostanira emlékezhetnek, de még a dédapánk is, ha élnének, ők se tudnának más Szeretett Urunkra visszagondolni. És ha már ők nem érhatték meg, legalább mi legyünk egyszer tanúi valami változásnak. Mert olyan babona is járta, hogy szerencsés az a nemzedék, amelynek megadatott, hogy az "úrváltozást" átélje. Szerettünk volna szerencsés nemzedék lenni.

Így jött el az olvadás, a vizeket árasztó tavasz, szakadatlan és fokozódó várakozásban. Annyira, hogy amikor Bokor, a kövér intéző odavetette nekünk azt a néhány szót, eszünkbe se jutott, hogy nem az az esemény érkezett el, amire várakozunk. Kedves ember volt ez a Bokor, ő volt az egyetlen a kastélybeliek közül, aki olykor mást is mondott, mint hogy ezt vagy azt tegyük, ide vagy oda menjünk, vagy hogy mit kell a kastélyba vinni. Néhanapján még köszönt is, ha jókedvében volt. Egyébként, mint mindig, most se kérdeztünk tőle semmit, amikor a bricskáját körülálltuk. Legfeljebb a szemünkkel csupán. Erre válaszolhatott, amikor előbb elgondolkozva nézett ránk, majd amúgy jóváhagyólag mondta: – Hát igen, emberek, most már csak órák kérdése. – Aztán már indulni is akart. De mielőtt a lovak közé cserdített volna, megjegyezte még: – Legjobb lenne, ha feljönnének. Az erkélyhez, a torony alá. Ott aztán rögtön mindent megtudnak. – Ezután rántott csak a gyeplőn, de akkorát, hogy a közelében állókat híg latyakkal fröcskölte be. Nagyon komolynak látszott, különben, legalábbis akkor valamennyien ilyennek láttuk, és talán csak most emlékszem rá úgy, mintha szomorú tekintete ellenére a bajusza alatt mosolygott volna.

Semmi kétség hát, elérkezett a régvárt pillanat. Ezzel eredtünk útnak szinte mindannyian a kastély felé. Ólomszürke ég alatt, szitáló esőben, térdig érő, cuppogó sárban. Lehetséges, hogy ez a tompa, seszínű, mindent átáztató idő még külön is oka volt, hogy egyetlen saratdagasztó nyájként indultunk el a dombon fölfelé. Mert kinn a földeken amúgy se dolgozhattunk volna, bár az is lehet, hogy ragyogó napsütésben is valamennyien a toronyhoz megyünk. Ha-

csak vissza nem kergetnek a földekre bennünket, szép időben bizonyára így is történt volna, azaz, hogy akkor talán Bokor intézőnek se jut eszébe minket a kastély közelébe invitálni. Ám akárhogy legyen is, ez volt az igazi, ez a vígasztalanul és gyászosan borult égbolt: kicsit talán éppen neki hittünk, miatta bízunk a változásban. Meglehet, úgy gondoltuk, egy olyan hatalmas úr, amilyen a mi Szeretett Urunk, ha egyszer elköltözik közülünk, hát az gyászfátyolt borított az égre és magát a felhőkkel is megsirattatja. Talán csakugyan gondoltunk is ilyesmit, ha ugyan egyáltalán tudtunk gondolkodni, annyira beleszédültünk a reményeinkbe. Ahelyett, hogy idejében gyanút fogunk, akár még az átázottan várakozókat forró mézespálinkával kínáló kastélybeli cselédek sunyin nyájas ábrázatából is megsejtve, hogy itt valami nagy kibabrálás van készülöben. Csakhát mi a nagyfene reménykedésünkben még ezt is a magunk javára magyaráztuk, valahogy úgy, hogy még ezek a tényérnyalók is azért nem gyűrhetik le egészen jókedvüket, mert titokban ők is új Szeretett Urat szeretnének szeretni már. Vagyis, úgy szép csendben ők is ugyanabban reménykednek, amiben mi reménykedünk. Pedig hát, istenem, miben reménykedhettünk? Szeretett Urunk megszámlálhatatlan fiai meg egész rokonsága közül egy teremtetett lelket se ismertünk, nemhogy azt tudhattuk volna, hogy akitől sorsunk ezután függ majd, mit is várhatunk. Csak, amikor a tisztartó úr az erkélyen megjelent, kezdtük érezni, hogy valami még sincs rendjén. Mert hogy igencsak szélesen mosolyogva, majdnem huncutul tekintett le ránk, még hozzá éppen ő, a tisztartó úr, aki máskor mindig majd keresztül döfött bennünket a vasvillaszemével, és éppen most, amikor úgy illett volna, hogy bánatos arcot vágjon. Mielőtt szóra nyitja a száját, hogy emberek... és ekkor már olyan csendben voltunk, hogy még a parányi, láthatatlanul szitáló esőcseppek hangját is hallani lehetett, így ebben a csendben hallottuk, hogy emberek, halljátok az örömhírt, Szeretett Urunk legújabb ifjú felesége egészséges fiúgyermeknek adott életet. Aztán, hogy köszöntsük Szeretett Urunkat, és kiáltunk egymás után háromszor, hogy éljen, éljen, éljen. Mi meg úgy ahogy kellett, kiáltottuk is, éljen, éljen, éljen, de amikor megjelent az erkélyen egy főkötős nőszemély és magasra tartotta a porontyot, alig néztünk rá az esőcsöppeken meg a dühös könnyeinket át, aztán már fordultunk is meg és mentünk lefelé, görnyedten, reményvesztetten, ázott ürgekként.

Közeledve a faluhoz, egészen nekikeseredett, kövér cseppekben szakadt ránk az áldás. Elválaszthatatlan komámmal, Hajdina Jóskával kissé távolabb kerültünk a többiektől.

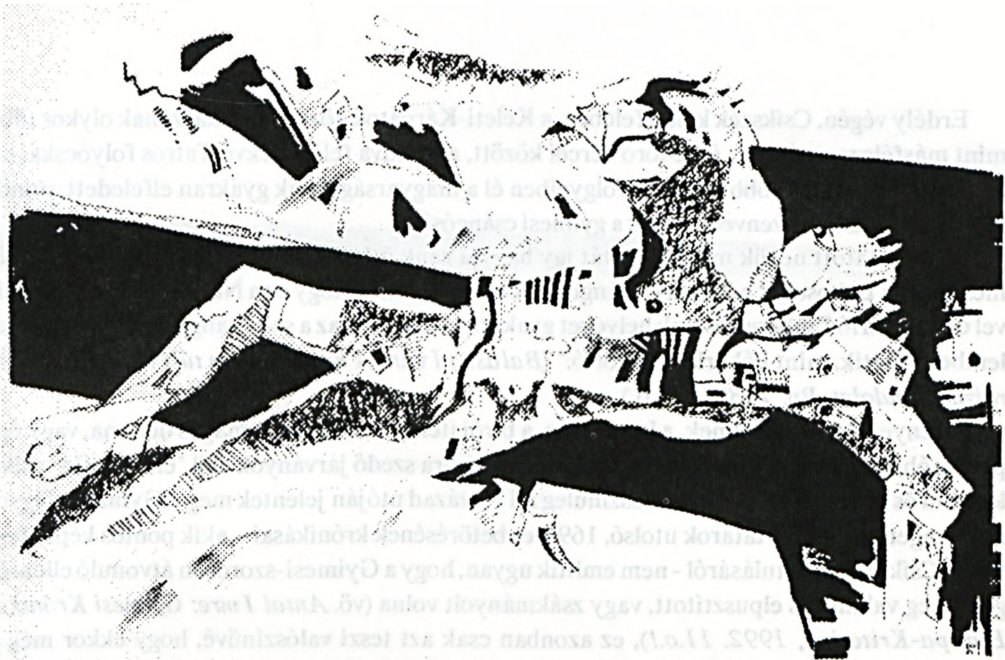
- Mondd, te hiszed ezt? - kérdezte.
- Mit?
- Hát ezt, a kutyaúrstenit. Hogy ez még gyereket is tudjon csinálni?
- Hát... Így mondták. Te tán nem hiszed?
- Hát én nem. Mert ha igen, akkor...
- Mi van akkor? Csinálta vagy csináltatta, neked ez mindegy is lehet.
- Márpedig nekem nem mindegy. Mert az nem lehet, hogy ő... az aztán nem lehet.
- Minden lehet, egykomám, minden lehet. Még az is, hogy nem is ő csináltatta, hanem csináltatták.

- Kik? – nézett rám.
- Azok – böktem hátra a kastély felé.
- De hát mért? Mért, az istenfáját?!
- Hogy ne reménykedjünk, érted, hogy ne reménykedjünk.

Nem kérdezett többet. De aztán az öklét kezdte rázni az ég felé: – Hogy az isten rogyassza rájuk... – Hosszan káromkodott, sehogyse tudtam elcsitítani.

Pár nap múlva találtak rá a kenderáztató közelében. Nem tudom, ki mondhatott valamit beszélgetésünkről a kastélybeliek előtt. Bárki lehetett, én is lehettem. Temetését már nem vártam meg, koromsötét éjszaka hagytam ott a kastély környékét.

Szeretett Urunkról azóta se hallottam semmit. Él-e, hal-e, nem tudom, de könnyen meglehet, hogy máig is jó egészségben tartotta meg az ég. Szeretett Uraink sokáig élnek.

Drozsnyik István : Elveszített könyörület III.